

Замок в Залізцях

Залізці - селище міського типу в Тернопільській області, Зборівський район, розташоване на правому і лівому березі річки Серет, до XVIII століття знаходилося на правому березі річки. Перша писемна згадка про поселення датована 1483 роком.

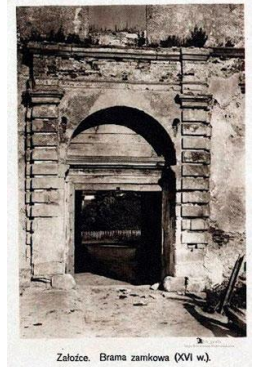

Оборонний замок в Залізцях був закладений в 1516 році, воєводою подільським Марцином Кам'янецьким (Marcin Kamieniecki) (гербу Pilawa) (н/в-1530р). Син Марцина, Jan, а далі його онук Stanisław розбудували замок до оборонної фортеці, для захисту від нападів татар. Остаточо, на прикінці XVI століття, розширив та укріпив замок воєвода руський Константин Вишнівецький (Konstanty Wiśniowiecki) (гербу Korybut) (1564-1641р.р.), у власність якого перейшов замок після Кам'янецьких. В плані фортеця утворила чотиристоронній квадрат. Довжина стін складала 60 метрів кожна. По кутах височіли оборонні вежі в

чотири яруси. Житлові приміщення та пивниці були прибудовані до південної та північної оборонних стін. Палац знаходився у північній частині фортеці зліва від воріт.

Навколо оборонних стін був викопаний глибокий рів заповнений водою з підвісним мостом. Фрагменти рову заповнені і зараз водою, збереглися донині з північно-західної сторони. Додатковим захистом замку, що розташувався на рівнині, слугували болота, що оточували його з чотирьох сторін.

В цей час тут відбулася історична подія, яка могла докорінно змінити історію Московії. В замку збиралося і готувалося військо на чолі з Дмитром (в московській історії: Самозванець), яке у 1604 році рушило у похід на Московію. Дмитро, чоловік Марії Мнішек і зять Юрія Мнішека, був царем Московії у 1605-1606 роках. Під час заколоту бояр був вбитий. Активну участь у підготовці цього походу брав Константин Вишнівецький.

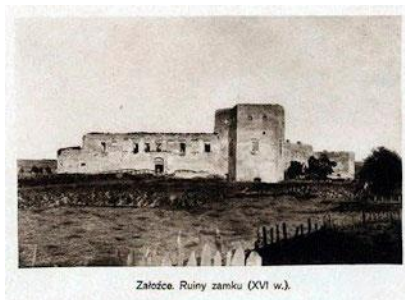

Zaliztsya. Brama zamkowa (XVI w.).

В 1649 році замок взяло військо Максима Кривоноса, під час Визвольної війни. В 1675 році замок захопили і зруйнували татари. А от туркам взяти замок не вдалося. Не зважаючи на руйнування, замок поставав з руїн знову і знову. Під час Першої світової війни фортецю сильно і остаточно зруйнувала російська артилерія. Вся східна частина замкових murів і приміщень, а також частково південних були знищені артилерійським вогнем. Зараз від замку залишилася північна п'ятикутна оборонна вежа з глибокими

підвалами, мури західної частини замку та в'їзна брама. Картуш з гербами власників замку (Пилява, Порай, Ружа), що знаходився на північній вежі, зараз зберігається у краєзнавчому музеї Залізців.

Zaliztsya. Ruiny zamku (XVI w.).

* використані

з матеріалів з книги «Przeszłość i zabytki województwa tarnopolskiego», виданої в Тернополі в 1926 році. (ст. 119-121).

матеріали з книги «Przeszłość i

Влад Гуменюк